

Helse- og omsorgsdepartementet

postmottak@hod.dep.no

Deres ref.: 15/3774-

Vår ref.: 15/1

Dato: 15.1.2016

Høringsuttalelse fra Kreftregisteret om implementering av tobakksproduktdirektivet (2014/40/EU) med forslag til endringer i tobakkskadeloven

Formålet med de foreslåtte endringene i Tobakkskadeloven er å bringe norsk lov i harmoni med EUs tobakksproduktdirektiv fra 2014 og derved også med WHO's tobakkskonvensjon av 2003, som Norge har ratifisert.

Forslaget berører en rekke eksisterende reguleringer på tobakksområdet, og tar sikte på at e-sigaretter blir lovlig å innføre, inneholder endringer i bestemmelser om advarselsmerking, regler for salg over landegrenser (via internett), sporing av produkter, tilsetningsstoffer, rapportering og tilsyn, og godkjenningsordninger for produkter og omsetningsledd.

Kreftregisteret har følgende 3 hovedkommentarer til det utsendte høringsnotat:

- 1) Skadevirkningene ved tradisjonell røyking er svært godt kjent, og reduksjon i røyking er ett av de viktigste tiltak vi kjenner for å redusere kreftforekomst og kreftdødelighet. Hvorvidt e-sigaretter bidrar gunstig er mangelfullt kartlagt, og potensielle skadevirkninger på mennesker ved langtidsbruk er ufullstendig kjent. E-sigaretter ansees å ha et stort potensial for avhengighet. Toksiske effekter av nikotin er best kjent fra dyreforsøk. Kreftregisteret mener at dersom e-sigaretter skal tillates omsatt i Norge (pkt. 6), vil det være en naturlig forsiktighetsregel at man søker å begrense bruken, og særlig gjøre produktene lite tiltrekkelige for barn og ungdom. Reguleringen av e-sigaretter bør derfor følge reguleringen av røyketobakk i størst mulig utstrekning (aldersgrenser, tilsetningsstoffer, emballasje, regulering av bruk, advarselsmerking, reklameforbud osv.).
- 2) Kreftregisteret vil uttrykke sin bekymring over at den foreslåtte regulering av e-sigaretter ikke gir noen bedring av muligheten til å opparbeide kunnskap om langtidsvirkninger. Det hadde vært ønskelig om man for e-sigaretter hadde fått samme mulighet for helseovervåking som det man har for legemidler gjennom reseptregisteret og andre sentrale helseregistre. Kreftregisteret vil videre peke på at man i fravær av epidemiologisk dokumentasjon av langtidsvirkninger bør basere reguleringstiltakene på kvalifiserte toksikologiske vurderinger av e-sigaretter, herunder resultater fra dyrestudier. Dessverre er det mye av dagens kunnskap om e-sigaretter som bygger på adferdsstudier med tverrsnittsdesign, som begrenser mulighetene for sikre konklusjoner.

- 3) Departementet tar til orde for å tillate salg av næringsmidler formet som tobakksvarer til mindreårige, samt fremvisning av disse på salgsstedet (pkt. 16). Dette vil gjelde for lakrispiper, sjokoladesigaretter, snussetterligninger osv. Kreftregisteret minner om at en slik oppmykning av regelverket kan tenkes å åpne for salg av tobakksetterligninger i tradisjonelle elegante etuier med logoer, gull og fine farger, samtidig som tobakksvarer etter hvert må ha standardisert, nøytral emballasje med advarselsmerking. Vi vil videre peke på at WHO's tobakkskonvensjon (2003) tvert imot tilrår at landene innfører "forbud mot produksjon og salg av søtsaker, knask, leketøy eller andre gjenstander som har form som tobakksprodukter, og som appellerer til mindreårige" (Artikkel 16 (b)). Kreftregisteret mener derfor at forslaget fra Departementet om salg og fremvisning av næringsmidler formet som tobakksvarer bør trekkes tilbake.

Kreftregisteret støtter Departementets forslag om tilsyn, godkjenningsordninger, rapporteringsplikt og advarselsmerking.

Departementet ber spesifikt om innspill til følgende korte spørsmål: (Kreftregisterets syn følger etter kolontegnet for hvert spørsmål)

- a) Unntak fra oppstillingsforbud for e-sigaretter: Kreftregisteret støtter en restriktiv håndtering, slik at e-sigaretter omfattes av oppstillingsforbud på samme måte som røyketobakk (se pkt. 1 over).
- b) Unntak fra forbud mot bilder og produktinformasjon på internett: Kreftregisteret støtter et restriktivt syn, slik at e-sigaretter omfattes av forbud mot bilder og produktinformasjon på samme måte som røyketobakk (se pkt. 1 over).
- c) Forbud mot forbrukertesting av e-sigaretter: Kreftregisteret støtter et restriktivt syn, slik at e-sigaretter omfattes av forbud mot forbrukertesting på samme måte som røyketobakk (se pkt 1 over).
- d) Forslag om registreringssystem for fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter: Kreftregisteret foreslår at det opprettes et registreringssystem som finansieres av kjøper/selger.
- e) Forslag om godkjenningsordning som erstatter forbud mot nye nikotinprodukter: Kreftregisteret anbefaler at det innføres en ordning der produktene må godkjennes før de tilbys på markedet. Det er likevel viktig at publikum ikke får inntrykk av at en "godkjenning" er ensbetydende med fravær av helsefare.
- f) Forslag om videreføring av forbud mot vannpipetobakk og nesetobakk: Kreftregisteret støtter en restriktiv regulering av disse tobakksproduktene. Det er grunn til å anta at tobakksprodukter brukt i vannpipe eller inhalert gjennom nesen har lignende skadevirkninger som hhv annen røyketobakk og røykfri tobakk. Vi har ingen synspunkter på hvilken etat som bør være tilsynsmyndighet for godkjenningsordningen av nye tobakksprodukter.

Med vennlig hilsen

Giske Ursin, MD, PhD
Direktør

Tom K Grimsrud, dr.med.
Overlege/seniorforsker